Yana o La malaltia del temps

de
Paula Llorens

(fragmento en valenciano)

13:15 TANATORI

(Saleta minúscula d'un tanatori. Un matrimoni discuteix al costat d'una caixa de morts oberta. La MARE té dos parells de mocassins a les mans. YANA, en un racó, espera amb la mirada baixa per no veure el cos que descansa al taüt. Unes gotes de suor comencen a esvarar-se-li pel front.)

MARE
(Al seu marit.) Les blaves o les roges?

(Pausa.)

PARE
Les blaves.

MARE
Les blaves no queden massa bé amb el vestit, no? A més, a Sofi mai li va agradar molt el blau. El seu color era el roig.

PARE
El seu color preferit no era el blau?

MARE
Li has vist mai alguna cosa blava?

PARE
Ara mateix no ho recorde... Però tal vegada el roig no és el millor per a l'ocasió. *(Pausa.)* Per a què em preguntes?

MARE
Què vols dir?

PARE
Tota la vida m'has preguntat i després has fet el que t'ha donat la gana. Per a què em preguntes?

MARE
Volia... Mai entens el que… Deixem-ho córrer.

(Silenci.)

MARE
Com hem pogut oblidar-nos de les sabates?

PARE
Ha estat un descuit. Portem dues nits a l'hospital sense dormir. Però ja està solucionat. M'has dit que no ens donava temps a passar per casa, que la gent estava a punt d'arribar i que, per favor, trobara unes sabates. I això és el que he fet. A més, he comprat dos parells perquè puguem triar. La xica està esperant per endur-se l'altre i tornar-lo.

MARE
Jo m'he encarregat de tota la resta.

(Pausa.)

YANA
Si volen quedar-se els dos parells i pensar-s'ho amb calma...

MARE
No tenim temps. Hem de triar ja.

PARE
El blau és el color del mar, el cel, el vent...

MARE
El vent no té color.

PARE
Sí que en té! Claret, però en té.

(La MARE el mira. Silenci.)

PARE
Vermelló o carmí?

MARE
Què hi dius ara?

PARE
Quin tipus de roig li agradava a Sofi? Vermelló o més tirant a carmí?

MARE
Roig! El roig de tota la vida! El roig de la cirera, la poma, les maduixes, la tomaca, el pimentó, el meló d'alger... El roig de les roses, les marietes, el titot, la Coca-Cola, el semàfor, la creu, la bandera, el mar... El roig dels seus llavis, del maleït Seat Ibiza que la va... El roig de la sang! Eixe roig!

(Silenci.)

PARE
Aleshores quines triem?

MARE
(A YANA.) A tu quines t'agraden més? *(Pausa.)* Et trobes bé? Fas mala cara.

YANA
Sols és la calor.

MARE
La calefacció està molt forta. A l'hivern la gent es torna boja amb les màquines d'aire. Estàs suant! Segur que et trobes bé?

PARE
Vols un poc d'aigua?

YANA
No, gràcies. Estic bé.

PARE
(Oferint-li la cadira al costat de la caixa.) Vols seure?

YANA
No! No, gràcies. De veritat.

PARE
Vas molt abrigada.

YANA
Jo li ficaria una sabata de cada color.

MARE
Com?

YANA
Tal vegada a ella li agradava tant el roig com el blau. Jo tinc dos colors preferits.

PARE
Semblaria un pallasso!

MARE
El tanatori està ple de gent que espera Sofi per dir-li adeu. Han vingut moltes persones. Els companys de l'institut, els juniors, els del conservatori... Tots se l'estimaven molt. Vols que la nostra filla faça el ridícul? *(Agafa YANA i la situa front al taüt. Aquesta es veu obligada a mirar el que havia estat evitant veure tota l'estona: el cos de la morta. Fa un esforç gran per no desmaiar-se.)* Mira-la, sembla la Blancaneus. El temps s'ha aturat per a ella. Però cap bes pot tornar-nos-la. *(Pausa.)* Li havíem comprat un violí per Nadal. Ella no ho sabia. L'any passat li regalàrem una bicicleta. En quina mala hora. *(Pausa.)* Què hi farem ara amb el violí? I amb la resta de regals?

(Silenci.)

YANA
Eixes sabates són massa menudes per a ella. No li cabran.

(Els pares miren els dos parells de sabates que la MARE havia oblidat que sostenia a les mans.)

MARE
(A PARE.) Quina talla has demanat?

PARE
La 34.

MARE
La 34? Sofi calça un 38!

PARE
Un 38? Però si t'he preguntat abans d'encomanar-les i m'has dit un 34!

MARE
Quan ha crescut tant la nostra filleta?

(Silenci.)

MARE
No sabem quina talla gasta. No sabem quin és el seu color preferit.

PARE
Ni tan sols sabíem que es pogueren tenir dos colors preferits.

MARE
No coneguem la nostra pròpia filla i ara ja no...

PARE
Com hem pogut oblidar-nos de les sabates? Les seues sabates de veritat. Escollides per ella. Amb els seus colors i de la seua talla.

MARE
Som uns pares terribles!

(S'afonen. Silenci.)

YANA
Les meues sabates són un 38 i tenen una mica de roig i una mica de blau.

(Pausa.)

PARE
Faries això per nosaltres?

(YANA es lleva les sabates i els les ofereix als pares. Cadascun agafa una, s'apropa al taüt i li la posa a la seua filla morta. Després, els pares ofereixen a YANA unes sabatilles blanques de feltre de l'hospital. Aquesta les mira. Finalment, les agafa i se les calça. Les sabatilles de Sofi encaixen perfectament en els peus de YANA. Els pares la miren.)

MARE
No vàrem poder acomiadar-nos.

PARE
Faries de la nostra filla?

MARE
Sols uns minuts...

(Silenci.)

YANA
Hauré de preparar-me el paper. No es tracta d'actuar. Es tracta de ser. *(Pausa.)* Vivim en un pis o en una casa?

MARE
En una casa.

YANA
És gran?

PARE
Massa gran per a nosaltres.

YANA
Tenim calefacció?

MARE
Tenim fins i tot una llar. I, a l'hivern, seiem els tres junts al sofà i ens arrupim i entrellacem mentre contemplem el ball de les flames.

YANA
Quin és el meu menjar preferit?

PARE
La fideuà de la mare. Amb pèsols.

YANA
A quina hora dinem?

MARE
A les 14:30h. Menys els divendres, que arribem un poc més tard a casa.

PARE
I sopem a les 21:00h mentre tu ens expliques com ha esdevingut la teua jornada.

YANA
Com és la meua habitació?

MARE
És molt alegre. Tu mateixa vares triar el paper de les parets.

YANA
Es fa de nit a la meua habitació?

MARE
Què vols dir? És clar que es fa de nit.

(Pausa.)

PARE
Com ha anat el dia, Sofi?

(Pausa.)

MARE
Què tal l'institut?

YANA
Bé. Hui... *(Pausa.)* Hui hem fet... un examen/

MARE
De Matemàtiques?

YANA
Sí.

PARE
És la teua assignatura preferida.

YANA
No m'ha eixit gens malament. I... i després a classe de violí he tocat un fragment de la peça "Tità" de Mahler. El director m'ha dit que tinc futur com a músic.

PARE
Tenim una sorpreseta preparada per a tu.

YANA
Una sorpresa?

MARE
Però hauràs d'esperar a la nit de Nadal.

YANA
D'acord, mare.

PARE
Sofi, puc fer-te cosquerelles?

YANA
Sí, pare.

PARE
No! No t'agraden les cosquerelles, però jo sempre et pregunte per fer-te la guitza.

YANA
Pare, cosquerelles no. Per favor.

MARE
En canvi, les abraçades t'encanten.

(Pausa.)

YANA
M'agradaria molt abraçar-vos, pares.

(S'abracen amb poca destresa, toscament, no saben com fer-ho, però així i tot és una abraçada reconfortant. Sona un avís al mòbil de YANA. Aquesta es mira la butxaca.)

MARE
Adeu, filleta.

PARE
Adeu.

(Trenquen l'abraçada. YANA trau el mòbil i li fa una ullada. Es disposa a partir.)

MARE
Pedaleja amb compte! Les bicicletes són traïdores.

(YANA marxa. Comença a ploure.)